

Hemmamarknad viktig för vårt välstånd

Dagens Industri den 27 mars 2020

Vi kan inte leva på att tvätta varandras skjortor är ett uttryck som ofta nedlåtande används av personer som vill ha sagt att det svenska välståndet vilar på vår export. Det är malmen, skogen, lastbilarna och telekomutrustningen som sägs bära upp välståndet.

Det är givetvis helt sant att vi inte kan skapa välstånd genom att jag tvättar dina skjortor och bakar ditt bröd medan du tvättar mina skjortor och bakar det bröd jag ska äta. Välståndets källor är innovation och specialisering, det vill säga att jag till exempel bakar ditt bröd och du tvättar mina skjortor.

I dagens högspecialiserade ekonomiska system har denna arbetsdelning gått långt och består av en komplex väv av sofistikerade insatser som kombineras på myriader olika sätt till högt värderade varor och tjänster. Över tid tillkommer nya, bättre produkter som ofta slår ut de gamla och de produkter som vi konsumerar tenderar att produceras och distribueras på ett allt effektivare sätt.

Värdet av det som producerades i Sverige förra året (BNP) var 5 000 miljarder kronor. Varuexporten utgjorde 30 procent av BNP, men 40 procent bestod av importerade insatsvaror; så varuexportens bidrag till svensk BNP var därför bara 18 procent. Till detta kommer tjänsteexportens bidrag till svensk BNP, vilket gör att en knapp tredjedel av förädlingsvärdet i Sverige säljs till utlandet.

Med andra ord handlar mer än två tredjedelar av det som produceras i Sverige om varor och tjänster som både produceras och konsumeras inom landet. Hälften av alla jobb i Sverige finns i den privata tjänstesektorn och de flesta av dessa servar inhemska kunder: restauranger, hushållstjänster, naprapater etc. En vara eller tjänst som säljs för en viss summa blir inte mer värd för folkhushållet bara för att den säljs till någon på andra sidan nationsgränsen.

Så även om våra exportmarknader för tillfället är stängda till följd av andra länders agerande kan vi fortfarande hålla i gång större delen av ekonomin genom att inte stänga ned den inhemska tjänstesektorn.

De debattörer som nu hävdar att eftersom vi är totalt exportberoende och alla gränser är stängda så att det i praktiken inte finns i något vi kan göra för att skona ekonomin, har således fel. Huvuddelen av det svenska välståndet emanerar från varor och tjänster producerade i Sverige för svenska brukare och konsumenter.

Vi kan därför inte stillatigande se på när den inhemska svenska tjänstesektorn förtvinar och dör under coronakrisen i tron att det är exportindustrin som ensam kan och ska vara räddningen för svensk ekonomi när krisen äntligen är över.

Magnus Henrekson